

Solunum Yetmezliği

PROF DR NURHAN KÖKSAL
OMÜ TIP FAKÜLTESİ
GÖĞÜS HASTALIKLARI AD.

Sunum Planı:

- Tanım,
- Epidemiyoloji,
- Solunum yetmezliği (SY) tipleri,
- Solunum yetmezliği patofizyolojisi,
- Solunum yetmezliği tanısı,
- Hasta yaklaşımı.

Epidemiyoloji

- Solunum yetmezliği 360000/yıl
  - Solunum yetmezliği: 77.6 - 88.6 / 100.000
  - Akut akciğer hasarı: 17.9 - 34.0 / 100.000
  - ARDS: 12.6 - 28.0 / 100.000
  - Atak KOAH mortalite %36
- Hastaneye yatanlarda mortalite %36
  - ARDS mortalite %40-45
- Yaş (60y) ve ek hastalık ile mortalite artar

Hastalık

Sendrom

RESPIRATORY CENTER

Depressed due to strokes, drugs

PHRENIC NERVES

Amyotrophic lateral sclerosis

SOLUNUM YETMEZLİĞİ

AIRWAYS

Obstructed due to constriction, thickening, mucus, COPD, asthma

PARENCHYMA

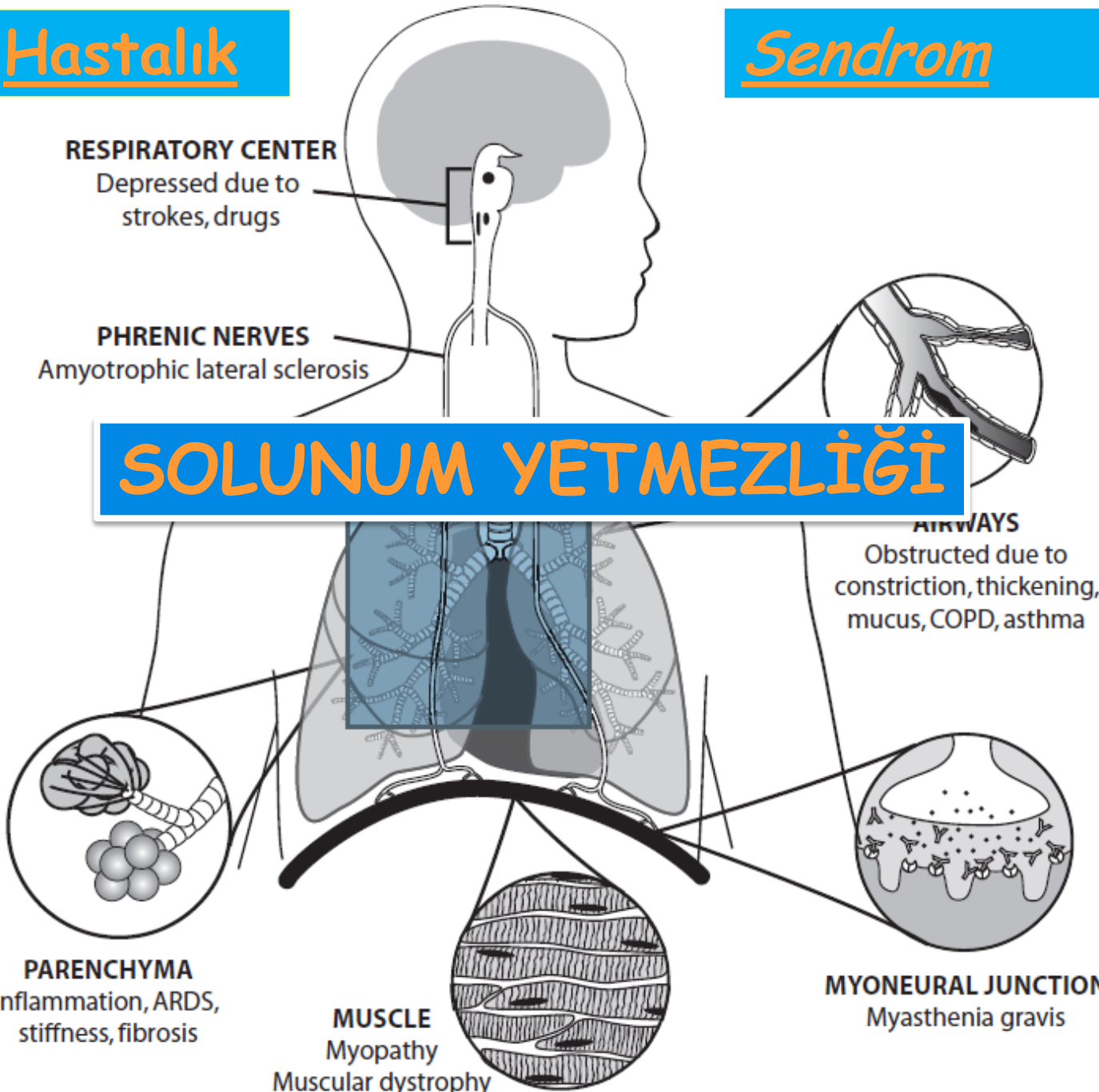
Inflammation, ARDS, stiffness, fibrosis

MUSCLE

Myopathy
Muscular dystrophy

MYONEURAL JUNCTION

Myasthenia gravis

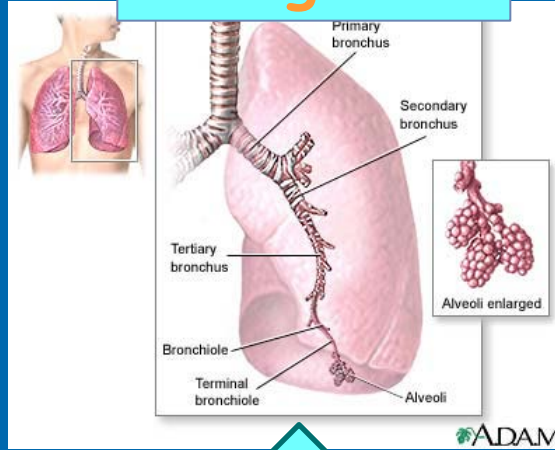

Tanım:

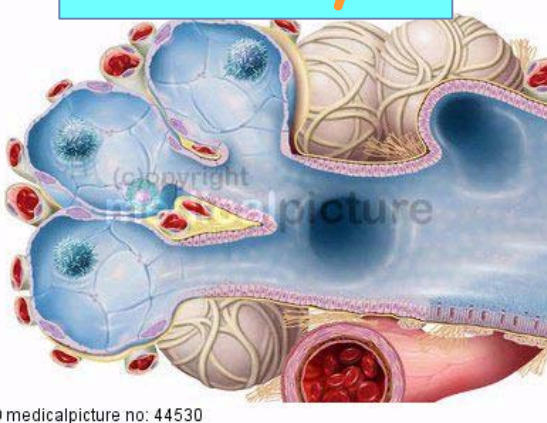
➤ Akciğerlerin, dokuların ihtiyacı olan O_2 sağlayamaması ve/veya metabolizma ürünü CO_2 'i atamaması ile karakterize olan klinik durumdur.

- $PaO_2 < 60$ mm Hg
ve/veya
- $PaCO_2 > 45$ mm Hg

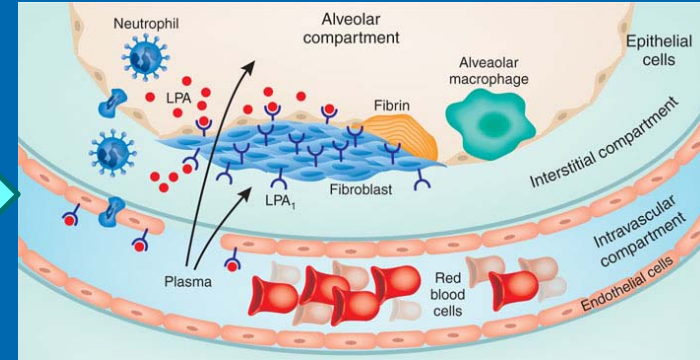
Dağılım

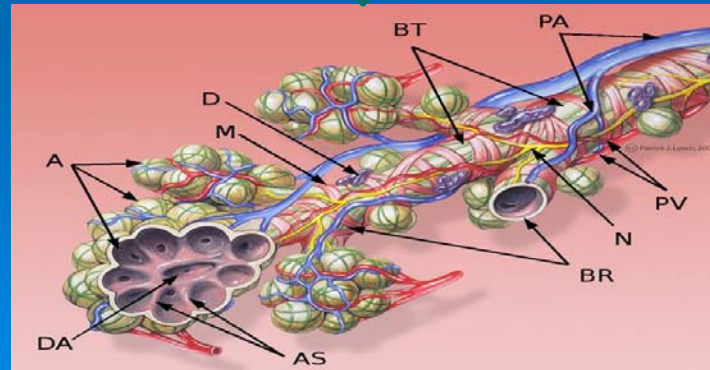
Ventilasyon

Difüzyon

Solunum

Perfüzyon

Yükü artıranlar

- **Dakika Ventilasyonu Artması**
  - Ağrı, anksiyete
  - Aşırı besleme
  - Sepsis
  - Artmış VD/VT
- **Elastik Yüklerin Artması**
  - Düşük Akciğer Kompliansı
  - Düşük Torasik Komplians
  - İntrasek PEEP artışı
- **Havayolu Direncinin Artması**
  - Bronkospazm
  - Havayolu Sekresyonları
  - Tıkanmış Endotrakeal tüp
  - Üst Havayolu Obstruksiyonu

Kapasiteyi azaltanlar

- **Solunum Dürtüsünde Azalma**
  - Sedatif İlaçlar
  - Ciddi Metabolik Alkalozis
  - Beyin Kökü Lezyonları
- **Adele Güçsüzlüğü**
  - Malnütrüsyon
  - Pulmoner Hiperinflasyon
  - Myastenia Gravis
  - Elektrolit Bozuklukları
  - Uzamış Nöromusküler Blokaj
- **Göğüs Duvar Hst.**
  - Flail Chest, cerrahi ağrı
  - kifoskolyoz
- **Periferik Nörolojik Bozukluklar**
  - Servikal Spine Zedelenmesi
  - Periferik Sinir Zedelenmesi
  - Cerrahi sonrası diafram Disfonk.
  - Yoğun Bakım Nöropatisi
  - Guillain-Barre Sendromu

Solunum yetmezliği; klinik sınıflama

Hipoksemik

$PaO_2 < 60$ mm Hg

- Akut
  - Ani hayatı tehdit edici
  - Ani Şuur bulanıklığı
- Kronik
  - Polisitemi
  - Kor pulmonale

Hiperkapnik

$PaCO_2 > 45$ mm Hg

- Akut
  - Ani yükselme
  - Bikarbonat normal
- Kronik
  - Yavaş yükselme
  - Bikarbonat yüksek

Solunum yetmezliği; patofizyolojik

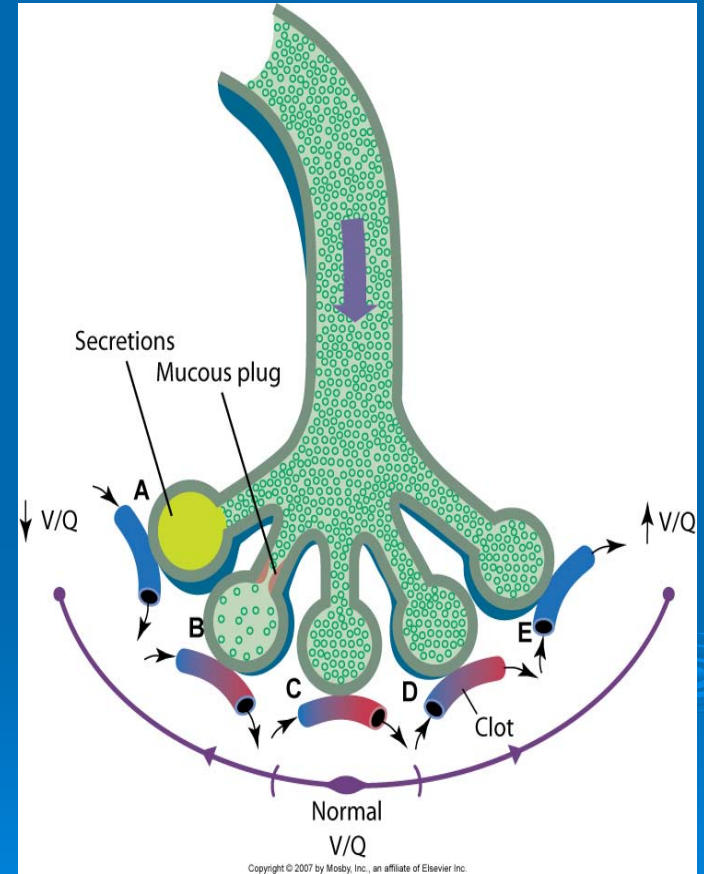
- Tip 1, Hipoksemik SY
Normokapni, hipokapni, hiperkapni
- Tip 2, Hiperkapnik SY
Hipoksemi
- Tip 3, Postoperatif, atelektazi
- Tip 4, Şok, hipoperfüzyon

Tip I Hipoksemik SY ($PaO_2 < 60$ mm Hg)

- Solunan havadaki oksijenin azalması
- Hipoventilasyon
- Diffüzyon bozukluğu
- Şant
- Ventilasyon perfüzyon dengesinin bozulması

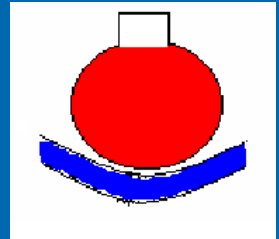
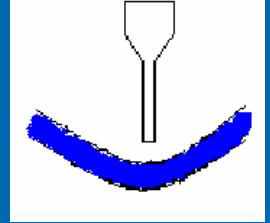
Tip I SY - Ventilasyon /perfüzyon (V/Q) oranının bozulması

- Havayolu hastalıkları,
- Alveol hastalıkları,
- İnterstisyel akciğer hastalıkları,
- Pulmoner vasküler hastalıklar

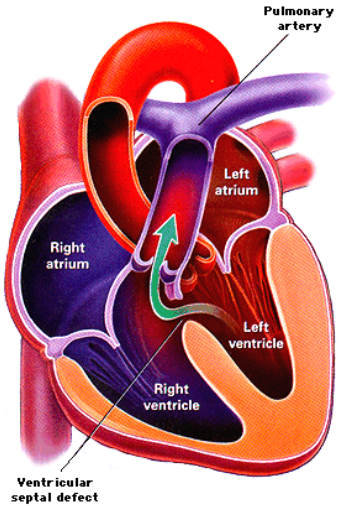
Tip I SY-şant

- Alveol kollapsı (atelektazi)
- Alveol içi sıvı dolması
(transüda, eksuda, kan)
- İnrakardiyak şant
- Akciğer içi vasküler şant

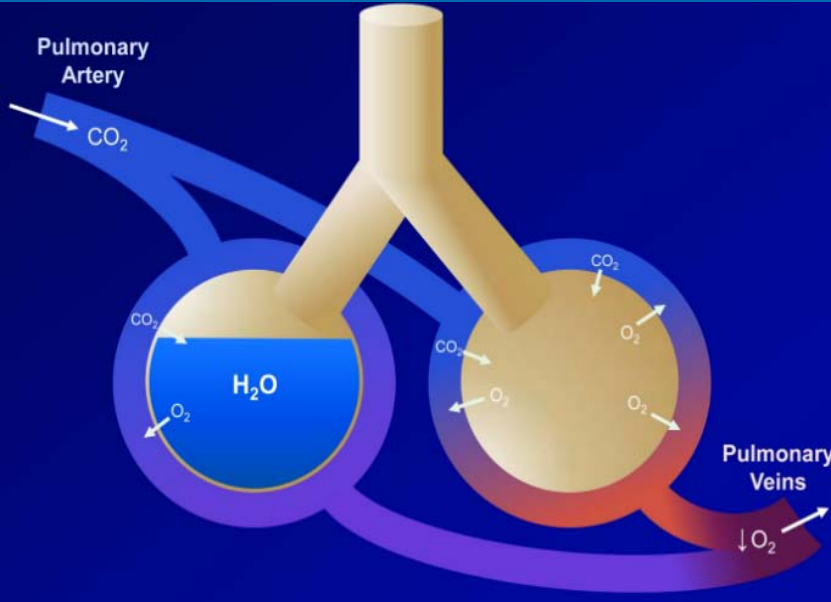

Şant

Şant	Yer	Bypass	PaO ₂
Sağ-Sol	İntrapulmoner	Alveoler-kapiller membran	Önemli azalma
	İntrakardiyak	Akciğerler	
Sol-Sağ	İntrakardiyak	Sistemik dolaşım	Min.azalma

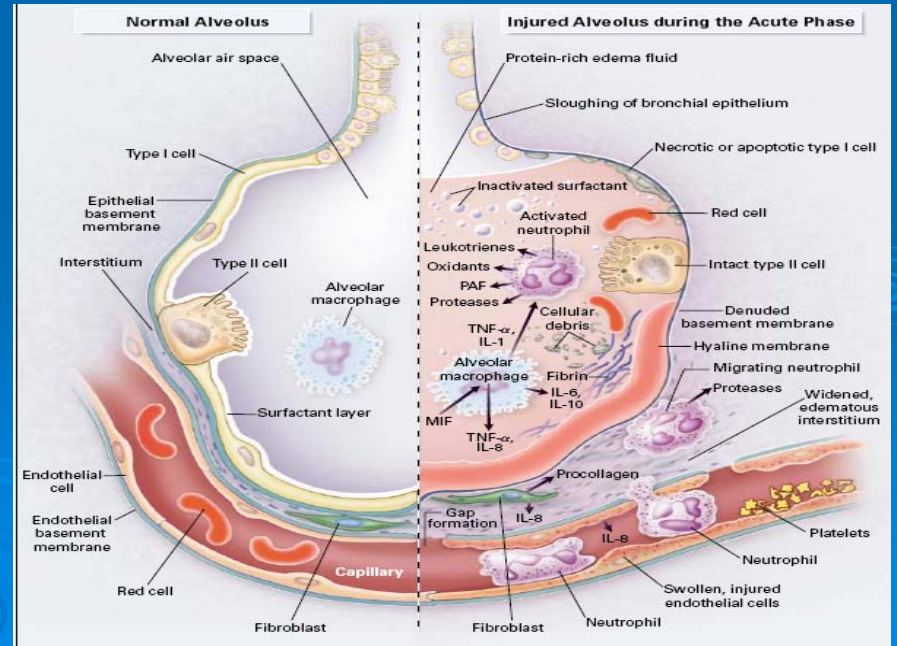
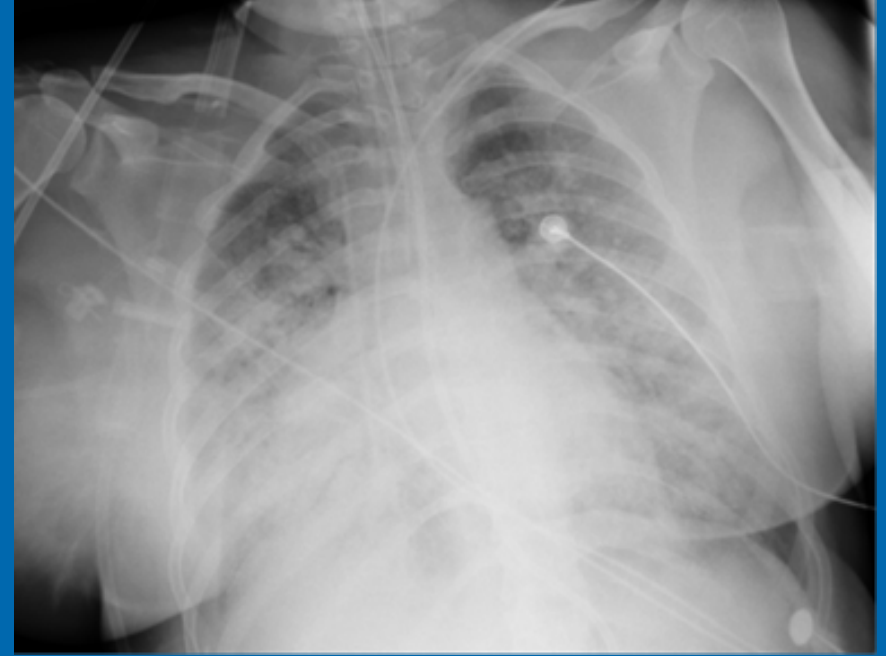
Ventricular septal defect When the left ventricle contracts, it ejects some blood into the aorta and some across the ventricular septal defect into the right ventricle and pulmonary artery (arrow). (With permission Brickner, ME, Hillis, LD, Lange, RE. N Engl J Med 2000; 342:334. Copyright © 2000 Massachusetts Medical Society. All rights reserved.)

Şant

- **ARDS**
  - $PaO_2/FiO_2 < 200$ mmHg
  - İki taraflı infiltrasyon
  - Sol kalp yetersizlik bulgusunun olmaması
  - Görülme sıklığı %2.4-7.4
  - MV alan hastalarda daha sık %11-23

- **ALI**
  - Daha az şiddetli
  - $PaO_2/FiO_2 < 300$ mmHg

Solunum yetmezliği nedenleri

<u>Difüzyon bozukluğu</u>	<u>V/Q dengesizliđi</u>	<u>Şant</u>
İnterstisyel akciğer hastalığı		
	KOAH	
	Pulmoner hipertansiyon	
	Pulmoner emboli	
	Akciğer ödemi	
		Pnömoni
		Atelektazi
		Mukus tıkaçları
		Akciğer AVM
		Sağ-sol intrakardiyak

Hipoksemi Etkisi

- Kognitif ve motor fonksiyon kaybı
- Şuur bulanıklığı
- Baş ağrısı
- Nefes darlığı
- Çarpıntı
- Angina
- Huzursuzluk
- Tremor
- Böbrek fonksiyonlarında bozulma
- $PaO_2 < 55$ mmHg
  - VE artar
- Periferik damarlarda dilatasyon
  - Taşikardi
  - Kardiyak output'da artma
- Pulmoner yatakta konstriksiyon
- Eritropoetin artar
  - Uzun dönemde viskozitede artma
  - PHT
  - Kor pulmonale
- Hücresel düzeyde
  - Anaerobik glikoliz
  - Laktat/piruvat oranı artar
  - Metabolik asidoz

Klinik

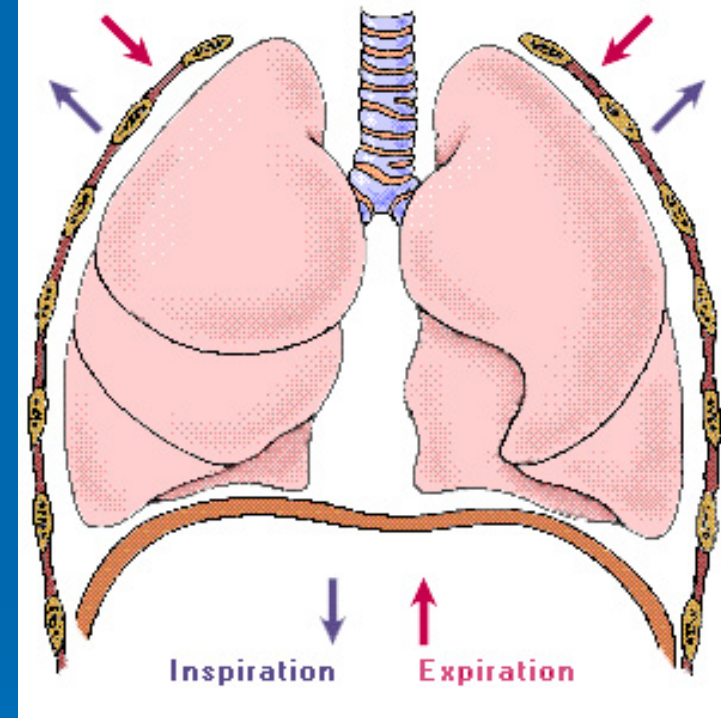
- Dispne
- Hızlı yüzeyel solunum
- Tripod pozisyonu
- Paradoksal solunum
- Burun kanadı solunumu
- Retraksiyonlar

Tanı

- Hikaye ve FM
- AKG analizi
- PA akciğer grafisi
- CBC, balgam/kan kültürü, elektrolitler
- EKG
- İdrar analizi
- V/Q sintigrafisi

Tip 2 SY; Hipoventilasyon

- Hipoksemi ve Hiperkapni
- V/Q dengesizliđi yoktur,
  - $P_{A-a}O_2$ normaldir.
- Akciğer hastalıkları
- SSS'de solunumun baskılanması
  - İlaçlar
  - Obezite-hipoventilasyon sendromu
- Periferik nöropati
  - Kritik hastalık polinöropati
  - Guillain-Bare sendromu
- Kas zayıflığı, hastalıkları
  - Kritik hastalık myopatisi
  - Hipofosfatemi
  - Magnezyum eksikliği
  - Myastina gravis

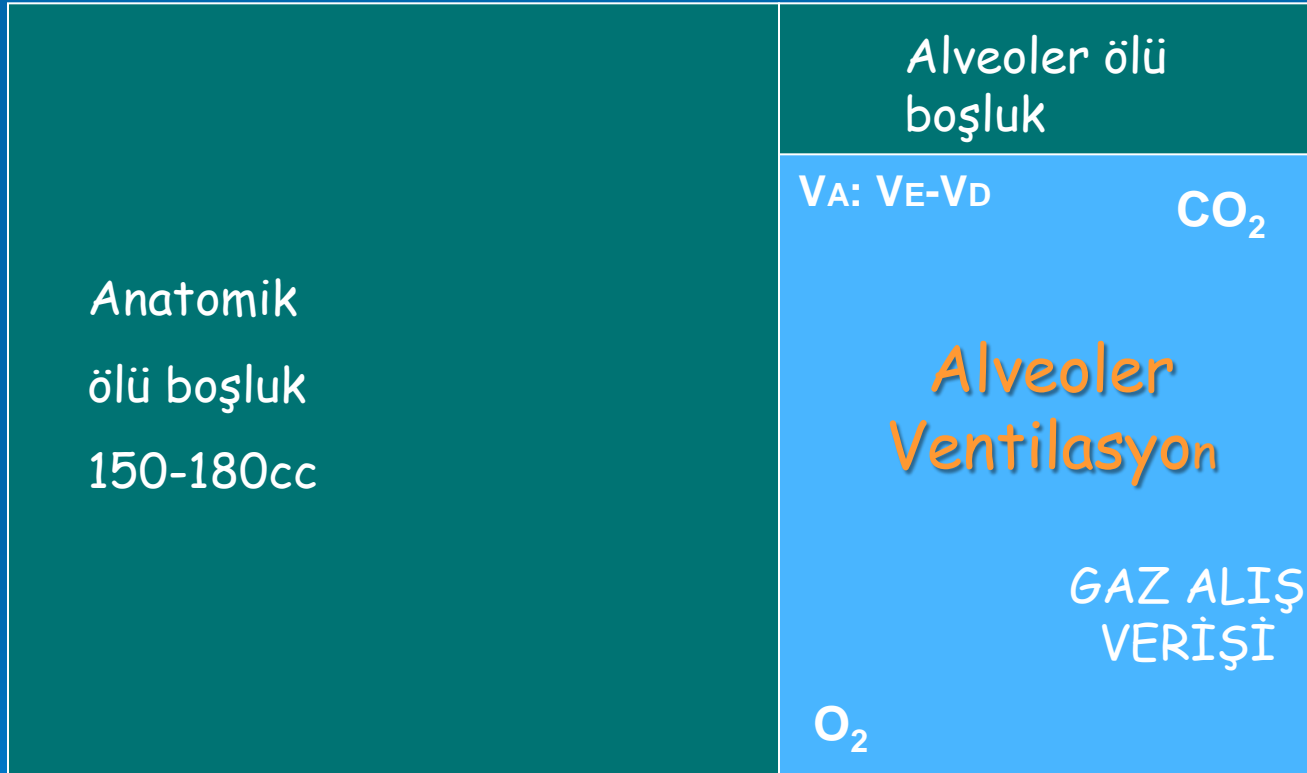

Alveoler Ventilasyon-1

Anatomik ölü boşluk 150-180cc	Alveoler ölü boşluk
	$V_A: V_E - V_D$ CO_2 Alveoler Ventilasyon GAZ ALIŞ VERİŞİ O_2

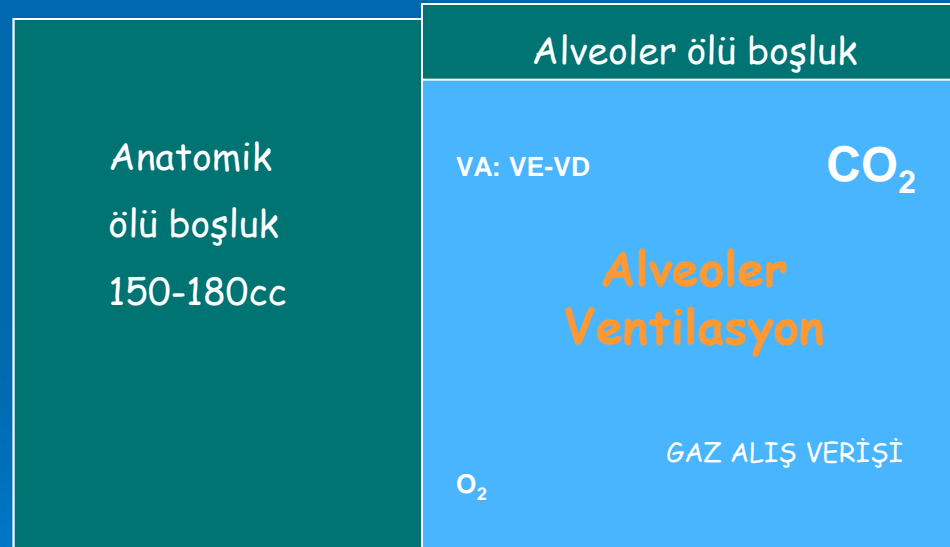
TOTAL VENTİLYASYON

Alveoler Ventilasyon-2

TOTAL VENTİLASYON

Alveoler Ventilasyon-3

TOTAL VENTİLYASYON

Tip 2 SY; Mekanik bozukluk

➤ Göğüs duvarı

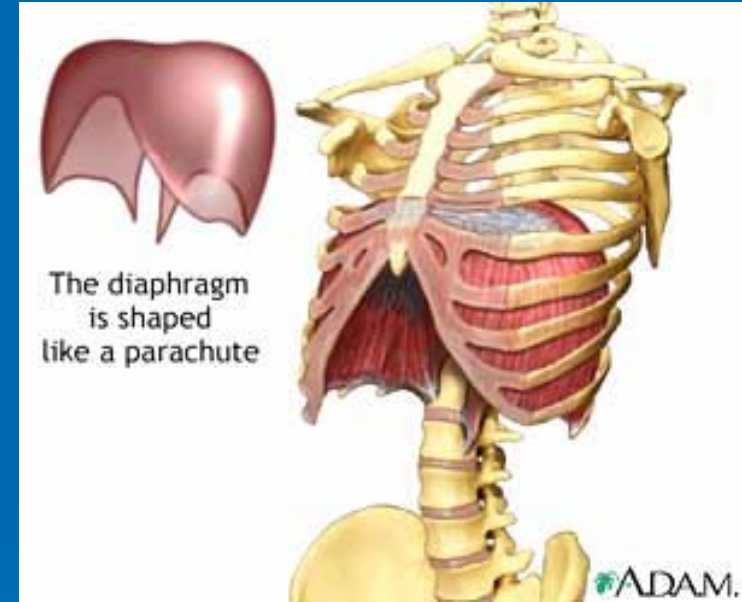
- Yelken göğüs
- Kifoskolyoz

➤ Sinir iletimi

- Guillain-Barre sendromu

➤ Anterior boynuz hücre

- Poliomyelitler

Mekanik bozukluk

- Hiperinflasyon
- İspirasyon kas mekaniğinde azalma
- KOAH
- Astım atak

Tip II Hiperkapnik SY

1- Akut hiperkapnik SY

2- Kronik hiperkapnik SY

3- Kronik hiperkapnik SY de akut SY

Akut Hiperkapnik SY

- Sedasyonda kullanılan ilaçlar.
- SSS hastalıkları (ensefalit, stroke ve travma)
- Spinal Kord travması, Transver myelitler
- ALS, Poliomyelit, Myastina Graves
- Muskuler distrofi
- Akut Hiperinflasyon
- Göğüs duvarı anormallikleri
- Akciğer Hast. (Astım, KOAH, Akc Ödemi, pnömoni, Bronşektazi)
- Sepsis

Kronik Hiperkanik SY

- KOAH
- Kifoskolyoz
- Torakoplasti
- Obezite
- Plevra efüzyonu
- Nöromuskuler hastalıklar
- Skleroderma
- Polimiyozitis
- SLE
- Primer alveoler hipoveantilasyon

Akut-Kronik Hiperkapnik SY

- KOAH
- Kifoskolyoz
- Nöromusküler hastalıklar

Akut CO₂ de Artma

- Asidoz
  - Doku metabolizmasında bozulma
- Serabral Vazodilatasyon
  - Ödem
- Pulmoner Vazokonstriksiyon
  - PHT
- CO₂ Narkozu
  - Koma-Ölüm
- Hipoksemi
  - Organ Disfonksiyonu

Hiperkapnik SY: Klinik

➤ HAFİF

- Taşipne, dispne
- Taşekardi, HT, vazodilatasyon
- Baş ağrısı, uyuşukluk, Yorgunluk
- Terleme

➤ AĞIR

- Taşipne, Bradipne
- Taşekardi, HT- Hipotansiyon
- Halusinasyon
- Uyku hali
- Letharji
- Koma
- Asteriksis
- Anlamsız konuşma
- Papil ödem

Tip III Perioperatif SY: Operasyon ve akciğer

- Üst abdominal cerrahide ilk 24 saatte vital kapasite %50 azalıp 7. gün normale döner, alt abdominal cerrahide ise %25 azalıp 3. gün normale dönmektedir.
- Koroner arter bypass operasyonlarında tüm akciğer volümlerinde birkaç ay sürebilen %30'a ulaşan azalma bildirilmiştir.

Tip III Perioperatif SY

- Akciğer dışı nedenler
  - Solunum merkezinin baskılanması
  - Diafram paralizi, frenik sinir hasarı
  - Obstrüktif uyku apne sendromu
- Akciğerlerle ilgili nedenler
  - Atelektazi
  - Pnömoni
  - Aspirasyon
  - ARDS
  - Volüm yüklenmesi, kalp yetersizliği
  - Pulmoner emboli
  - Bronkospazm, KOAH

Tip IV SY:

- Hipoperfüzyon solunum kaslarının dayanıklılığını azaltıp solunum yetmezliğine neden olmaktadır.
- Hipoksemi, anemi, asidoz, beslenme bozukluğu, elektrolit bozukluğu gibi doku oksijenasyonunu ve fonksiyonunu bozan faktörler önlenmeye çalışılır.

Solunum yetmezliğine yaklaşım

- Klinik şüphe
  - Anamnez ve hikaye
  - Fizik muayene
    - Dispne, siyanoz, şuur durumu
- Arter kan gazı
- Altta yatan hastalığın saptanması
- Radyoloji

İzlem

- Solunum sayısı
- Tidal volüm
- Yardımcı solunum kasların kullanımı
- Paradoksal solunum
- MV hastaları
  - MV komplikasyonları
    - Barotravma, volütravma, enfeksiyon, DVT

Tedavi: Oksijen tedavisi

- Yeterli doku oksijenasyonu sağlanmalı
  - Hava yolu açıklığı sağlanmalı
  - Yeterli ventilasyona başlanmalı
  - O₂ tedavisi
  - Kan transfüzyonu
  - Solunum depresyonu, kas ve sinir fonksiyonunun etkileyebilecek ilaçlar kesilmeli
- Primer neden tedavi edilmeli
- Semptomatik tedavi

Mekanik Ventilasyon

➤ Amaç;

- Kalıcı veya geçici olarak gaz alışverişinin ve solunum pompa görevinin bozulduğu durumlarda kısmen veya bütün olarak bu fonksiyonları değiştirmek,
- Mümkün olan az bir komplikasyon ve homeostazın kesilmesi ile bu fonksiyonları sağlamak

➤ Nasıl bir destek ?

- İMV
- NIMV

➤ Ne şekilde olacak?

- Kısmi destek
- Tam destek

Pozitif basıncılı Yoğun bakım ventilatörü

